

1 (1)
KS20130929

Kommunstyrelsen
Socialdemokraterna
Miljöpartiet
Vänsterpartiet

Svar på motion från Tommy Hansson (SD) med rubriken "Förbud mot maskering på kommunala inrättningar"

Sammanfattning av ärendet

Tommy Hansson Sverigedemokraterna har föreslagit Kommunfullmäktige följande beslut:

Att all maskering, inklusive niqab och burka, skall förbjudas i samtliga inrättningar inom Södertälje kommun

För övrigt se motionens innehåll.

Motionen remitterades till stadsdirektören kommunstyrelsens kontor.

Beslutsunderlag

Stadsdirektören yttrade sig den 25 september 2012.

Ett förbud enligt motionen är ett hot mot människors grundläggande fri- och rättigheter enligt FN:s deklaration för mänskliga rättigheter och strider mot Sveriges regeringsform och den nationella diskrimineringslagstiftningen. Inte heller lagen om maskeringsförbud stödjer motionärens intentioner. I denna lag är den som täcker ansiktet av religiösa skäl undantagen. Ett förbud är således inte tillåtet.

Kommunstyrelsen

Södertälje kommun kan inte bryta mot konstitutionen, nationell lagstiftning och universella deklarationer. Att som motionären hänvisa till andra länder går ej att göra då länder emellan har olika lagstiftningar.

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta:

Att avslå motionen

SÖDERTÄLJE KOMMUN Kommunstyrelsen	
2012-02-28	
Dnr 12/119	Rnr

Motion till Kommunfullmäktige Södertälje

Förbud mot maskering på kommunala inrättningar

Vi Sverigedemokrater anser vikten av att kunna identifiera sina medmänniskor är djupt underskattad. I Sverige finns det maskeringsförbud vid demonstrationer och på en del bensinmackar kan man se skyltar där motorcyklister ombeds att ta av sig hjälmen när de ska handla. För en tid sedan fanns det en debatt om huruvida *niqab* eller *burka* skulle tillåtas i skolan.

Det finns skäl till varför det kan uppstå problem när någon maskerar sig eller täcker sitt ansikte i den offentliga miljön. Kontakten mellan människor sker inte bara genom muntligt samtal eller kroppsspråk. Det sker även via ögonkontakt. Det är inte en slump att otryggheten ökar när människor är maskerade. Eftersom man inte vet vem som döljer sig bakom maskeringen blir det betydligt svårare att lita på vederbörande och av säkerhetsskäl är heltäckande klädsel förbjudet i olika delar av världen.

I skolan är kontakten mellan lärare och elever inte bara viktig för att de båda ska känna sig säkra, det är också en viktig del av undervisningen som ofta går ut på att se olika ansiktsuttryck och bilda ögonkontakt. Att tillåta maskering vid eventuella prov öppnar för att elever kan fuska och bör inte accepteras i modern skola.

Heltäckande slöjor av typ *niqab* eller *burka* är en symbol för ett kvinnoförtryck som förekommer inom vissa kulturer och som inte är förenligt med svensk kvinnosyn. Viktigt är att påpeka att varken *niqab* eller *burka* har någon som religiös förankring i egentlig mening och klädseln är helt förbjuden i ett flertal muslimska länder som bland annat Egypten och Turkiet. I flera andra länder finns det lagar som tydligt förbjuder heltäckande klädesplagg inom statliga inrättningar.

Förslag till beslut:

Att all maskering, inklusive *niqab* och *burka*, skall förbjudas i samtliga inrättningar inom Södertälje kommun.

Sverigedemokraterna
Tommy Hansson, gruppledare

SÖDERTÄLJE KOMMUN Kommunstyrelsen	
2013 -03- 18	
Dnr	Rnr

2012-09-25

Tjänsteskrivelse

Dnr
Dnr 12/119

Kontor
Kommunstyrelsens
kontor

Handläggare
Eva Bjurholm; Pierre Frennesson
Eva.bjurholm@sodertalje.se
Pierre.frennesson@sodertalje.se

Kommunalrådskansliet

Förbud mot maskering på kommunala inrättningar - förslag till svar på motion från Sverigedemokraternas fullmäktige

Dnr 12/119

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att motionen avslås.

Sammanfattning av ärendet

Sverigedemokraterna har i Södertälje kommunfullmäktige den 22 februari 2012 väckt en motion med förslag till beslut om förbud mot maskering på kommunala inrättningar i Södertälje kommun. Ett förbud är ett hot mot människors grundläggande fri- och rättigheter enligt FN:s deklaration för mänskliga rättigheter och strider mot Sveriges regeringsform och den nationella diskrimineringslagstiftningen. Inte heller lagen om maskeringsförbud stödjer motionärens intentioner. I denna lag är den som täcker ansiktet av religiösa skäl undantagen. Ett förbud låter sig därmed inte göras, med mindre än att Södertälje kommun riskerar att bryta mot konstitutionen, nationell lagstiftning och universella deklarationer. Förvaltningen föreslår därför att motionen avslås.

Ärendet

Tommy Hansson, Sverigedemokraterna, föreslår i en motion till kommunfullmäktige i Södertälje, att fullmäktige beslutar att införa ett förbud mot all maskering, inklusive niqab och burka, i samtliga inrättningar inom Södertälje kommun. Med begreppet inrättningar i Södertälje kommun förutsätts motionären avse kommunala verksamheter och lokaler.

Som argument för förbudet framhåller motionären vikten av att kunna identifiera sina medmänniskor, att det finns maskeringsförbud vid demonstrationer, att otrygghet uppstår

när ansikten och personer inte kan identifieras bakom maskering och att heltäckande klädsel, av världen av säkerhetsskäl, är förbjuden i olika delar. Vidare anför motionären att en viktig del av undervisningen går förlorad i kontakten mellan lärare och elev om ansiktsuttryck inte kan avläsas och ögonkontakt inte kan uppstå.

Därtill anför motionären att heltäckande slöjor av typ niqab eller burka är en symbol för ett kvinnoförtryck som inte är förenligt med svensk kvinnosyn, samt att dessa klädesplagg inte har någon religiös förankring i egentlig mening. Därtill menar motionären, att klädseln är helt förbjuden i ett flertal muslimska länder, bland annat Egypten och Turkiet.

Förvaltningens yttrande

Människors grundläggande fri- och rättigheter enligt FN:s deklaration för mänskliga rättigheter innebär långtgående och universella fri- och rättigheter, vilket även inkluderar människors fria val att klä och utsmycka sig. Klädedräkt och utsmyckningar har ofta starka historiska, traditionella och identifikationsskapande betydelser som uttrycker tillhörigheter och sammanhang, t ex status, kön, tro, religion. Klädedräkt och/eller utsmyckning som markör och kommunikation kan, till exempel, till sin omedelbara omgivning, signalera bärarens identifikation med ett visst landskap, en viss etnisk befolkning, en viss tro, religion, ett yrke, en samhällsposition, ett civilrättsligt tillstånd eller t o m, en viss åsiktsmässig åskådning.

Maskering som del av klädedräkt och/eller utsmyckning kan likaledes avläsas eller tolkas i betydelsen historia, tradition och identifikationsskapande, som ett uttryck för bärarens identifikation och markerade signalering/kommunikation, gentemot omvärlden. I vilken form en klädedräkt, utsmyckning eller maskering än förekommer har själva uttrycket ofta en mycket stark inneboende idémässig förankring hos bäraren – idén om världen och dess ordning, om samhället, om den egna statusen, om beteende och relation till närmast anhöriga, familj och släkt. Därmed inte sagt att detta uttryck är ett statiskt tillstånd, vilket exempelvis den bygdetraditionella ”svenska” eller den samiska folkdräkten är exempel på. Den används ju numera mer eller mindre enbart som högtids- eller ”festivitas” klädsel eller inte alls. Å andra sidan har andra mycket markanta utsmyckningsmarkörer, såsom tatuering och kroppsbesmålning, med gamla traditioner i olika ursprungssamhällen i bland annat Afrika, Oceanien samt i avgränsade sociala grupperingar, anammats på nytt i modern tid och återfinns bland annat i västerländska urbana miljöer bland såväl unga som äldre.

Under de senaste dryga fyrtio åren har den globala migrationen till Europa och till Sverige ökat i omfattning. Krig, ekonomisk utarmning och förtryck har varit de huvudsakliga anledningarna till dessa folkförflyttningar. Bland immigranterna återfinns människor med

rötter i Europa, Latinamerika, Afrika, Asien och Mellanöstern, vilket på olika sätt påverkat och påverkar det tidigare relativt homogena svenska samhället att omformulera sig självt. En omvandlingsprocess pågår till ett samhälle med en mångfald av medborgare, med olika bakgrund, erfarenheter, föreställningar, idéer, trosuppfattningar, åsikter och – inte minst – även beteende- och uppförandekoder. Däribland finns även klädkoder som i enstaka fall uttrycks i klädedräkterna burka och niqab, vilka täcker hela människokroppen och mestadels associeras med kvinnors klädsel i Afghanistan och i länder på Arabiska halvön. Dess patriarkala symboliska och faktiska innebörd, står i bjärt kontrast till Sveriges och även Europas strävan till lika rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män.

Det moderna kroppsfixerade minimodet i västvärlden kan vara starkt provocerande och kan till och med omtolkas som ett uttryck för kvinnoförtryck i strängt patriarkala samhällens tolkning. Lika provocerande kan förekomsten och närvaron av kvinnor som bär burka eller niqabdräkten vara i moderna, öppna och mestadels sekulariserade samhällen, som till exempel vårt eget.

Diskussionen om förbud mot burka och niqab har återkommande blossat upp i såväl Sverige som i Europa under den senaste tioårsperioden. Det är en av anledningarna till att frågan också lyftes i samband med förarbetena till den Diskrimineringslag som Sveriges riksdag antog 2008. Innan dess hade lagen om maskeringsförbud i samband med demonstrationer eller liknande (2005:900) också lyft frågan och särskilt undantagit personer som döljer ansiktet av religiösa skäl.

Sverige och Södertälje styrs av ett flertal samverkande åtaganden, vilka har bäring på frågeställningen om maskering och som uttrycks i bland annat Regeringsformen, FN: deklARATION för mänskliga rättigheter, Diskrimineringslagen och Lagen om maskeringsförbud.

Mänskliga rättigheter, Europarådet och EU

Det är i sammanhanget viktigt att påminna om Sveriges åtaganden genom ratificeringen av FN:s deklARATION för mänskliga rättigheter, samt Sveriges undertecknande av Europarådets¹ och Europeiska Unionens²(EU) bindande fördrag och stadgar, vilka bland annat säkerställer europeiska medborgares ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Sveriges diskrimineringslagstiftning förstärker sambandet och åtaganden visavi FN:s deklARATION om mänskliga rättigheter. Sverige är och ska vara ett öppet och tolerant land med ett stort ansvar för människor som väljer att bosätta sig här av olika skäl.

¹ Europarådet, Europeiska Sociala Stadgan, 1998

² Europeiska Unionen, Amsterdamfördraget, 1999

Regeringsformen (1974:152)

Enligt regeringsformen utgör religionsfriheten en s.k. absolut rättighet, vilket innebär att det inte är möjligt att ens genom lag begränsa religionsfriheten. Övrig, för nu aktuell fråga, relevant fri- och rättighet, yttrandefriheten, kan däremot begränsas men endast genom lag. Eftersom ett införande av förbud mot maskering på kommunala inrättningar torde stå i strid med såväl religions- som yttrandefriheten, följer i ljuset av det nyss sagda att det inte är konstitutionellt möjligt för kommunen att besluta om att införa föreslaget maskeringsförbud.

Lagen om maskeringsförbud (2005:900)

Lagen om maskeringsförbud tillkom 2005 med anledning av händelserna i samband med demonstrationerna vid EU- toppmötet i Göteborg 2002. I lagtexten anges att den som på allmän plats deltar i en allmän sammankomst enligt ordningslagen (1993:1617), som utgör demonstration eller som annars hålls för överläggning, opinionsyttring eller upplysning i allmän eller enskild angelägenhet, får inte helt eller delvis täcka ansiktet på ett sätt som försvårar identifikation, om det vid sammankomsten uppkommer en störning av den allmänna ordningen eller en omedelbar fara för en sådan störning. Vidare anges att detsamma gäller den som på allmän plats deltar i en folksamling, som inte utgör allmän sammankomst eller offentlig tillställning enligt ordningslagen, om folksamlingen genom sitt uppträdande stör den allmänna ordningen eller utgör en omedelbar fara för denna samt att förbudet inte gäller den som täcker ansiktet av religiösa skäl .

Förbudet gäller sålunda endast vid allmän sammankomst såsom demonstration eller liknande om det vid sammankomsten uppkommer en störning av den allmänna ordningen. Förbudet gäller dock *inte* den som täcker ansiktet av religiösa skäl.

Diskrimineringslagen (2008:568)

Sverigedemokraterna föreslår att förbud införs mot all maskering, inklusive burka och niqab, i samtliga inrättningar i Södertälje kommun. Motionären anför till exempel att en viktig del av undervisningen går förlorad i kontakten mellan lärare och elev om ansiktsuttryck inte kan avläsas och ögonkontakt inte kan uppstå.

Med stöd i Diskrimineringslagstiftningen prövade Diskrimineringsombudsmannen (DO) under hösten 2010 ett anmält ärende, som avsåg en studerande kvinnas niqabklädsel i samband med fortsatta studier på Västerorts gymnasium i Stockholm. Gymnasiet ville inte tillåta kvinnan att fortsätta sin utbildning på barn- och fritidsprogrammet på grund av att hon bar niqab. Ärendet kunde avslutas i och med att parterna fann praktiska lösningar i enlighet med diskrimineringslagens intentioner. Kvinnan genomförde utbildningen med de

praktiska lösningar som till exempel innebar att hon var villig att visa ansiktet om skolans personal skulle behöva identifiera henne.

DO menar att utbildningsanordnare måste beakta om klädseln påverkar möjligheten att bedriva en aktuell utbildning på ett meningsfullt sätt eller inte och om eventuella praktiska problem kan lösas. Att genom ett generellt förbud mot heltäckande slöja utestänga en elev från undervisningen, utan att ta hänsyn till de specifika förutsättningarna för en viss utbildning, är enligt DO's bedömning inte förenligt med diskrimineringslagen.

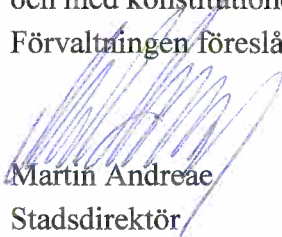
DO's utredning och konstaterande i det berörda utbildningsärendet kan också överföras till arbetslivet. Att generellt utestänga en arbetssökande eller arbetstagare från arbetslivet utan hänsyn till de specifika förutsättningarna för ett visst arbete, är inte heller förenligt med diskrimineringslagen. Ett förbud mot viss klädsel, till exempel burka eller niqab, strider därför enligt Diskrimineringsombudsmannen mot Diskrimineringslagen (2008:568).

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen har genomfört en avstämning av frågan med ett flertal av kommunens kontor och verksamheter. Verksamheterna påtalar att maskering, inklusive niqab och burka, inte förekommit som ett problem i kommunens verksamheter. Kommunen förutsätts att i eventuella enskilda fall hantera situationen utifrån verksamhetens natur, arbetets sociala karaktär, eventuella säkerhetsaspekter och specifika förutsättningar. Kontorens synpunkter är i linje med diskrimineringsombudsmannens beredning av det ovan nämnda exemplet från Västerorts gymnasium i Stockholm och stödjer förvaltningens förslag till beslut.

Vidare har det ovan konstaterats att det inte ens är juridiskt möjligt för kommunen att fatta beslut om att införa ett förbud mot maskering på allmänna inrättningar i kommunen. Ett lokalt förbud mot maskering, inkluderande burka och niqab, utgör dessutom ett hot mot människors grundläggande fri- och rättigheter enligt FN:s deklaration för mänskliga rättigheter och strider även mot diskrimineringslagstiftningen. Ett förbud kan därmed inte införas, med mindre än att Södertälje kommun riskerar att bryta mot såväl lagstiftning (till och med konstitutionell sådan) som universella deklarationer.

Förvaltningen föreslår därför att motionen avslås.

Martin Andreae
Stadsdirektör

Roger Svanborg
Tf chef Hållbarhetsavdelningen